

Eilėraščio paslaptis: nežinau ir nesigilinu, iš kur ateina žodžiai

Jurbarkietė iš anapus Nemuno Rūta Vasiliauskienė praėjusių metų pabaigoje išleido eilėraščių knygėlę „Miglių sodas“. Jurbarko kultūros centro administracijos darbuotoja ir anksčiau buvo žinoma kaip kūrybingas žmogus – piešianti, vaidinanti, bet eilėraščiai ir pačiai Rūtai tapo nemenka staigmena.

Pirmoji knyga

Net ir laikydama rankose knygą, ant kurios viršelio užrašyta jos pavardė, Rūta Vasiliauskienė sako nelaikanti savęs poete nei knygų rašytoja. „Bet kai eilėraščių, kurie ne taip seniai pradėjo rasti, prisirinko tam tikras skaičius, sugalvojau sudėti į knygėlę“, – sako ji.

Eilėraščiai pradėjo rasti, gerai prisimena, 2020-ųjų rugpjūtį. Laikas niekuo neypatingas, ir Rūta nei sau, nei kitiems negali paaiškinti, kodėl tada ir tai: „Negaliu paaiškinti, kodėl ir kaip, iš kur, ir nebandau to aiškinti. Galbūt, ateina laikas, ir tu tampa laidininku kažkokiu tam, kas iš kažkur ateina. Bent jau mano vyras, kuris yra menininkas, sako, kad kūryba neina iš žmogaus, ji eina per žmogų. Sulauki momento ir leidi žodžiams eiti per save, o ne iš savęs.“

R. Vasiliauskienės knyga „Miglių sodas“ gruodžio pradžioje buvo pristatyta Jurbarko kultūros centre. Renginys dalyvavo ir kompozitorius, dainų kūrėjas Kęstutis Vasiliauskas, atlikęs naujų dainų, sukurtų pagal žmonos eiles. Salėje buvo išeksponuoti Rūtos tapybos ir grafikos darbai.

Iliuzijos įvaizdinimas

Ir ant knygos viršelio – Rūtos piešinys, atspindintis knygos pavadinimą. Jį sugalvoti, pasak autorės, nebuvo paprasta: „Ilgai galvojau. Tikri poetai dažnai parašo sudėtingus, giliaminčius, bet ir man nesinorėjo banalaus. Galvojau, gal „Žingsnių ritmu“, nes eilėraščiai dažnai gimsta vaikstant panemunėje, ir juose aidi žingsnių ritmas. Tai kelio eilėraščiai. Dar svarsčiau „Balandžio sniegas“ – aš gimusi balandį, o pernai balandį, kai apie knygutę galvojau, buvo sniego.“

Knygų mėgėjai turbūt pritartų, kad geras pavadinimas – svarbu, jis netgi gali padidinti knygos skaitytųjų skaičių. Bet kas pasakytų, koks yra geras?

„Sniegą“ teko atmesti: žymaus poeto Marcelijaus Martinaičio viena knygų vadinasi būtent taip – tai būtų plagiatas. „Ritmas“ irgi kažkaip atrikto, o „žingsniai“ atiteko vieno skyrelio pavadinimui; kiti du skyriai pavadininti „Kelione“ ir „Sodu“. Tinkamas knygai pavadinimas autorei pasirodė „Miglių sodas“.

„Eilėraščio tokiu pavadinimu knygoje nėra, bet yra eilėraščių apie iliuzinį sodą, kurio iš tikrųjų nėra. Pagalvojau, kad iliuzijos įvaizdinimas gali būti migla, taip ir atsirado „Miglių sodas“. O viršelyje – „Debesų medis“ – mano paveikslas“, – pasakoja Rūta. Gerai turėti daug talentų!

Knygos pristatyme Rūta Vasiliauskienė dalyvavo kartu su vyru kompozitoriumi Kęstučiu Vasiliausku, kuris jau yra sukūręs dainų pagal Rūtos eilėraščius.

A. Sinkaus nuotr.

Gerai turėti daug talentų: ant knygos „Miglių sodas“ viršelio – autorės piešinys.

Iš jausmo ir vėjo pūstelėjimo

Į knygą R. Vasiliauskienės eilėraščiai atkeliavo per dvi tarpines stoteles. Pirmoji – feisbukas. „Kai man atrodė, kad jau panašūs į eilėraščius, paskelbdavau feisbuke, kad pasitikinčiau, ar man vienai taip atrodo. Žmonės skaitė ir pradėjo klausinėti, kada knygutę išleisiu“, – pasakoja Rūta.

O antroji stotelė – buvusios mokytojos įvertinimas. Paruoštus knygai eilėraščius Rūta nunešė savo liuanistei Mildai Piliutienei. „Ji buvo rimtesnė vertintoja. Nepamačiau, nepajutau jos abejonės dėl knygelės. Atsiliepiamas yra labai daug, labai svarbu, nes pačiai kartais atrodo, kad gal aš čia niekais užsiimu“, – sako knygos autorė.

Apie ką jos eilėraščiai? „Apie viską – apie save, apie gyvenimą, gamtą... Ateina momentas, kai užsikabina kažkoks žodis, mintis, įvaizdis, ir iš to išsirutulioja. Kartais iš kokio nors jausmo: iš džiaugsmo

– ne, iš džiaugsmo nebūna, greičiau iš kokios nevilties, iš kokio skausmingo nusiteikimo. Kartais – iš vėjo pūstelėjimo: einu panemune, vėjas – į veidą, ir pradeda dėliotis žodžiai. Užsirašau į telefono užrašinę. Būtinai reikia užsirašyti! Kai užsirašai, niekur nedingsta, gali ir užmesti, o grįžti tik po kiek laiko, ir atsiranda eilėraščių“, – dalijasi Rūta.

Kūrybos nesuplanuosi

Eilėraščių knygos „Miglių sodas“ išleista 100 egzempliorių, leidimą finansavo iš savo pensijos Rūtos mama Elena Pakštaitienė. Ji yra ir Rūtos eilėraščių skaitytoja. Dovanų Rūtos knygą gavo tik geriausi draugai, nes apie knygų dovanojimą ji turi savo nuomonę: „Nesistengiu dovanoti, man atrodo, kad nepadoru savo knygą kišti: štai imk ir skaityk, o paskui dar paklausti, ar patiko. Jei kas paprašo, parduodu. Jei nusiperka, vadinasi, žmogus tikrai jos nori, skaitys.“

Ar bus ir daugiau knygų, Rūta nežino, neplanuoja. „Dabar jau yra ir naujų eilėraščių, bet iki antros knygutės dar toli. Nei aš savęs poete laikau, nei rimtai į tą reikalą žiūriu. Man tik visada toks įtarimas: kažin kiek laiko tie eilėraščiai tęsis? Gal atėjo, pabuvo ir išeis?“, – sako kūrėja, savo eilėraščius vadinanti kelio eilėraščiais.

Panemuniais ji mėgsta vaikščioti jau du dešimtmečius, ir gamtoje mato daug grožio. O karantino metais net pati nustebo, kiek grožio yra smulkiuose dalykuose. „Ižiūrėti grožį dideliame paveiksle kiekvienas gali, bet labai įdomu smulkmenoje pamatyti grožį, – sako R. Vasiliauskienė, savo feisbuko paskyroje pasidalijanti ir eilėraščiais, ir to mažyčio grožio nuotraukomis. Jai norisi žmonėms suteikti džiaugsmo, nukreipti mintis į šviesius dalykus.“

Danutė KAROPČIKIENĖ

Dovanos

man duota tiek nedaug –
platus pasaulis
miglos užlieta upė
medžiai ir žolė
skaistus dangus
kasdien pažerta
džiaugsmo
ir liūdesio po saują
nutiestas
per pušų viršūnes
vėjo kelias
įstabus

man duota šitiek daug –
kasdienės duonos riekė
iš amžino šaltinio
lašas gyvojo vandens
balandžio rytą
spindintis kaip saulė
pienės žiedas
kartu sutinkantis pavasarį
ir lydintis
link neišvengiamo
rudens

Žaidimai

pažaisiu žodžiais
rimais
ritmais
ir jausmais pažaisiu
gyvenimas žaidimas
kam tuomet
rimtai žiūrėti
į neapykantą ir meilę
skausmą ir puikybę

liūdesį ir džiaugsmą
į rankas paimsiu
kaip klounas cirke
kamuolius kad mėto
aukštyn
žemyn
ir visada pagauna
o man
sugaut nereikia
ne
tegul sau dūžta

pažvelk
koks mano kambarys
spalvingas
po kojom
mainosi ir žėri
smulkios jausmo
šukės

Gamta atbunda

Jau pirmą daigą tyliai rodo dilgėlė,
skaisti garšva į saulę galvą kelia,
nubunda po žeme ilgai miegojusi žolė
ir pasileidžia greitai prie upelio...

O ten – žaismingos saulės nušviesti pusrslai
skardžiam krante iš miego šaukia smilgą,
sušilusiam ore virš pievos šoka mašalai...
Ir supranti staiga – žiema tikrai pradingo...

Pavasaris ir ore, ir jausmuos...

Rytmečio malda

slenku apgrai bomis
per tirštą
lipnų rūką
iš jo išnyrantys šešėliai
degina rankas
nebežinau
ko ieškau
ko siela pritrūko
kad nei dangaus
nei saulės
negaliu surast

tartum girdžiu
iš tolių
jūros dulšų garsą
žuvėdrų klyksmą
virš bangų
plieninių
bet kelias
neveda tolyn
ir draugo
nepajausi
tik sukasi aplink
tyli migla ledinė

gal kraujo lašas
iš gyvos širdies
sušildys
gal tikrą
Žodį
dar ištars
sustingę lūpos
gal Viešpaties ranka
praskirs
tą miglą
pilką
kad kelią likusį
praeičiau
nesuklupus

Rudens sutemos

Melstančio šilo juosta
atsispindi danguje lyg upėje.
Atsėlina, švelniai guosdamas,
tyla susisupusios sutemos...

Medžiai, šakas ištiesdami,
pirštais kabina į debesis...
Regis, ką tik po liepomis
gėrėm vasaros midų kvėpiantį...

Kvėpiantį paukščiais, bitėmis,
žole, po lietaus rasota,
saulės zuikučiais, ūkanom,
apgaubusiom horizontą...

Liko tik pievų skonis,
karščio alsus aromatas...
Mirstančių lapų geltoniu
nudažyta rudens pasaka...